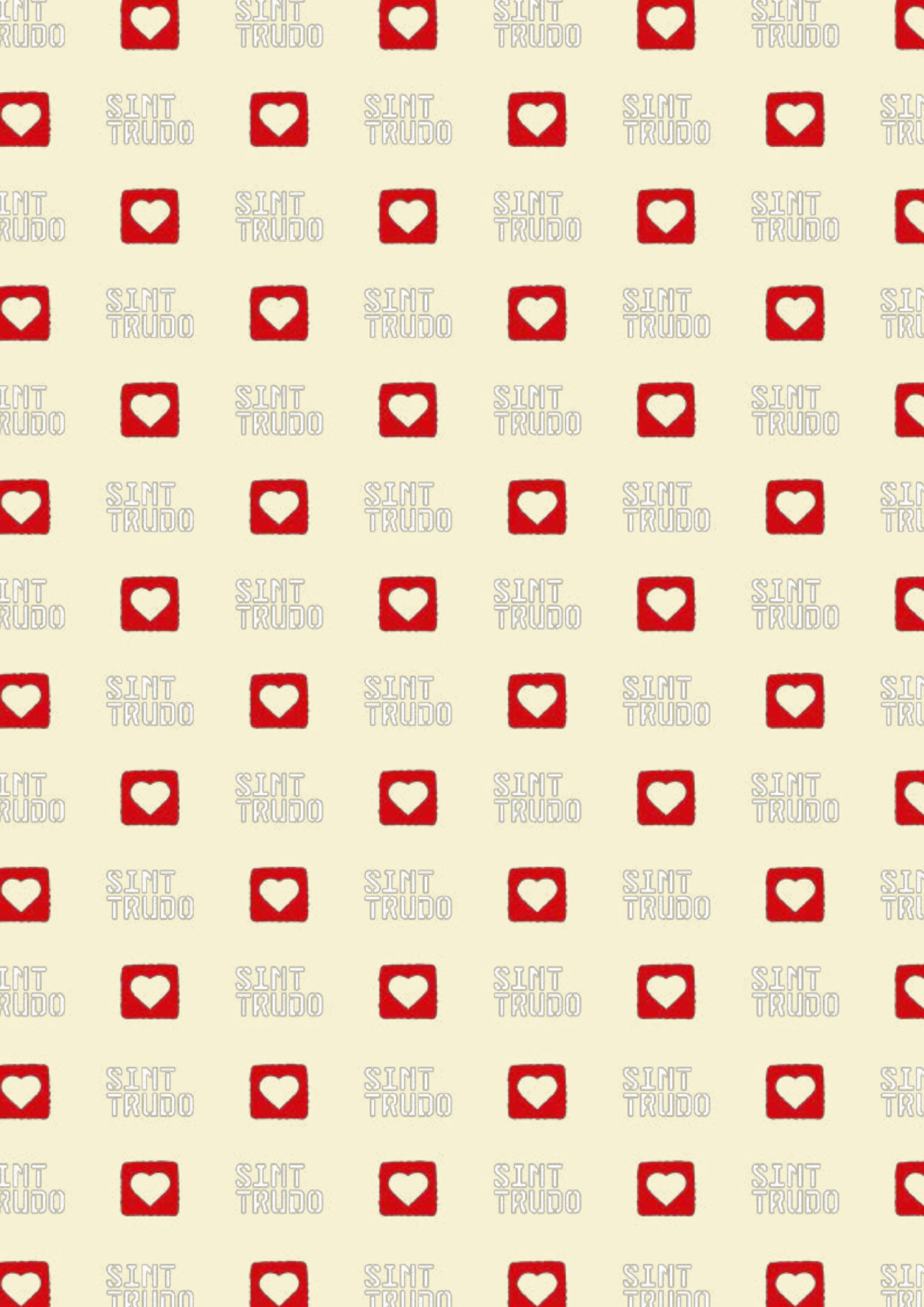


supporting
people 

Juryrapport Woensel West Wedstrijd

26 januari 2017

SINT
TRUDO



Inleiding

Ontwerp een eigenzinnige invulling voor een opbouw van een hoekpand aan het Edisonplein in Woensel West, dat was de opgave van Woensel West Wedstrijd. De corporatie Sint Trudo schreef deze prijsvraag uit in het kader van de herontwikkeling van Woensel West. Deze Eindhovense volkswijk kent veel trotse bewoners. Ook weten steeds meer mensen in Eindhoven de buurt te vinden. Dat motiveert Sint Trudo blijvend na te denken over verbeteringen voor deze wijk en verder te kijken dan reguliere oplossingen. Het inventief invullen van in het oog springende locaties zal de buurt anders op de kaart zetten.

41 architecten, kunstenaars en vormgevers gaven antwoord op de gestelde opgave en zonden een ontwerpvoorstel voor de opbouw in. Net iets meer dan de helft van de inzenders is jonger dan 40 jaar. Het grootste gedeelte van de inzenders werkt als zelfstandige en/of heeft een ontwerp bureau binnen de Nederlandse grenzen. Ruim een kwart van de ontwerpers is werkzaam in de regio Eindhoven. De inzendingen werden beoordeeld door een deskundige jury. Deze koos vijf genomineerden en wees uiteindelijk een winnaar aan.

Opgave

Aan (teams van) architecten, kunstenaars en vormgevers werd gevraagd om een intelligent en inventief voorstel te doen voor de invulling van de specifieke hoek Edisonplein/2de Franklinstraat. Deze locatie biedt plek voor een specifieke en expressieve opbouw van maximaal drie verdiepingen. De opbouw heeft een verblijfsfunctie en dient te bestaan uit maximaal twee wooneenheden: bijvoorbeeld een studio van 35 m² (1 verdieping) en daar bovenop een woning van 70 m² (2 verdiepingen). De woningen zullen voor verhuur beschikbaar komen. De opbouw moet een vormgeving en beeldkwaliteit krijgen die bijdraagt aan de doelstellingen voor Woensel West als geheel en die ook past bij het specifieke karakter van de hoek.

De Eindhovense corporatie Sint Trudo vraagt nadrukkelijk om een eigenzinnige interpretatie van de opgave. De opbouw dient namelijk bij te dragen aan de verbijzondering van het Edisonplein. De corporatie gaat dit plein in de komende tijd flink aanpakken. Het wordt meer gericht op kinderen en krijgt een groene invulling in de vorm van bomen: een arboretumachtige aanplant met veel soorten.

Sint Trudo is voornemens het winnend ontwerp uit te voeren. Dat betekent dat het ontwerp in teamverband verder uitgewerkt zal worden, waarbij ook gekeken zal worden naar de Nederlandse wet- en regelgeving die van toepassing is. Voor de uitvoering is een budget beschikbaar van € 250.000,-. Als uitvoer om wat voor reden dan ook niet mogelijk blijkt, zal Sint Trudo aan de winnaar(s) een prijzengeld van € 5.000,- excl. btw uitkeren. Aan dit bedrag kunnen geen rechten worden ontleend. Woensel West Wedstrijd is uitgeschreven conform Kompas bij Prijsvragen en Meervoudige Opdrachten.

Doel prijsvraag

Een belangrijk onderdeel van de herontwikkeling van Woensel West is het verbeteren van het imago van de buurt. Het realiseren van een bijzonder, architectonisch *landmark* draagt bij aan deze ambitie. Doelstellingen van deze prijsvraag zijn dan ook:

- Vergroten van de levendigheid in de buurt door het mengen van functies en het stimuleren van meer activiteiten in de buurt;
- imagoverbetering van Woensel West;
- bijdragen aan de verbijzondering van de Edisonstraat en omgeving;
- het bieden van kansen aan (jonge) architecten, vormgevers, en kunstenaars om hun talent en creativiteit in te zetten;
- het uitdragen van de bedrijfsfilosofie van Sint Trudo, te weten *Supporting people*.

Beoordeling van de plannen

De uitvraag prikkelde 41 ontwerpers om een ontwerpvoorstel in te dienen. De verschillende teams leverden deze anoniem aan, zodat anonimiteit ook bij de jurering kon worden gewaarborgd. De beoordeling vond plaats op basis van de onderstaande criteria:

- Beeldbepalend karakter van de opbouw voor 2de Franklinstraat, het Edisonplein en omgeving;
- gebruikswaarde en belevingswaarde voor de buurt en haar bewoners (Supporting people);
- creativiteit, innovatie en inventiviteit met betrekking tot het concept van het ontwerp en de functie;
- mate van verbijzondering die de opbouw levert aan de hoek;
- technische uitvoerbaarheid;
- duurzaamheid;
- financiële haalbaarheid.

De volgorde van deze criteria is willekeurig.

Toetsing

Een toetsings- en haalbaarheidscommissie bestaande uit de secretaris, een vertegenwoordiger van de uitschrijver, de beoogd constructeur en de bouwer van het winnende ontwerp toetsten of de inzendingen voldeden aan de wedstrijdregels zoals genoemd in het wedstrijdprogramma (ook het vraag & antwoorddocument met antwoorden op gestelde vragen van (potentiële) deelnemers maakte deel uit van het programma). De toetsingscommissie toetste alle inzendingen. Resultaat van de toetsing was een toetsingsrapport dat door de secretaris van de jury is ingebracht in de jurering die plaatsvond op 2 december 2016.

De jury heeft kennisgenomen van de opmerkingen van de toetsingscommissie, maar schoof in deze fase van jurering nog geen projecten definitief opzij. De jury besloot de technische en financiële haalbaarheid van de genomineerde projecten af te wachten. De jury nomineerde vervolgens vijf plannen. Daarbij stelde de jury enkele kritische vragen wat betreft uitvoerbaarheid en haalbaarheid van de genomineerde projecten. Deze vragen zijn door de haalbaarheidscommissie meegenomen in haar onderzoek.

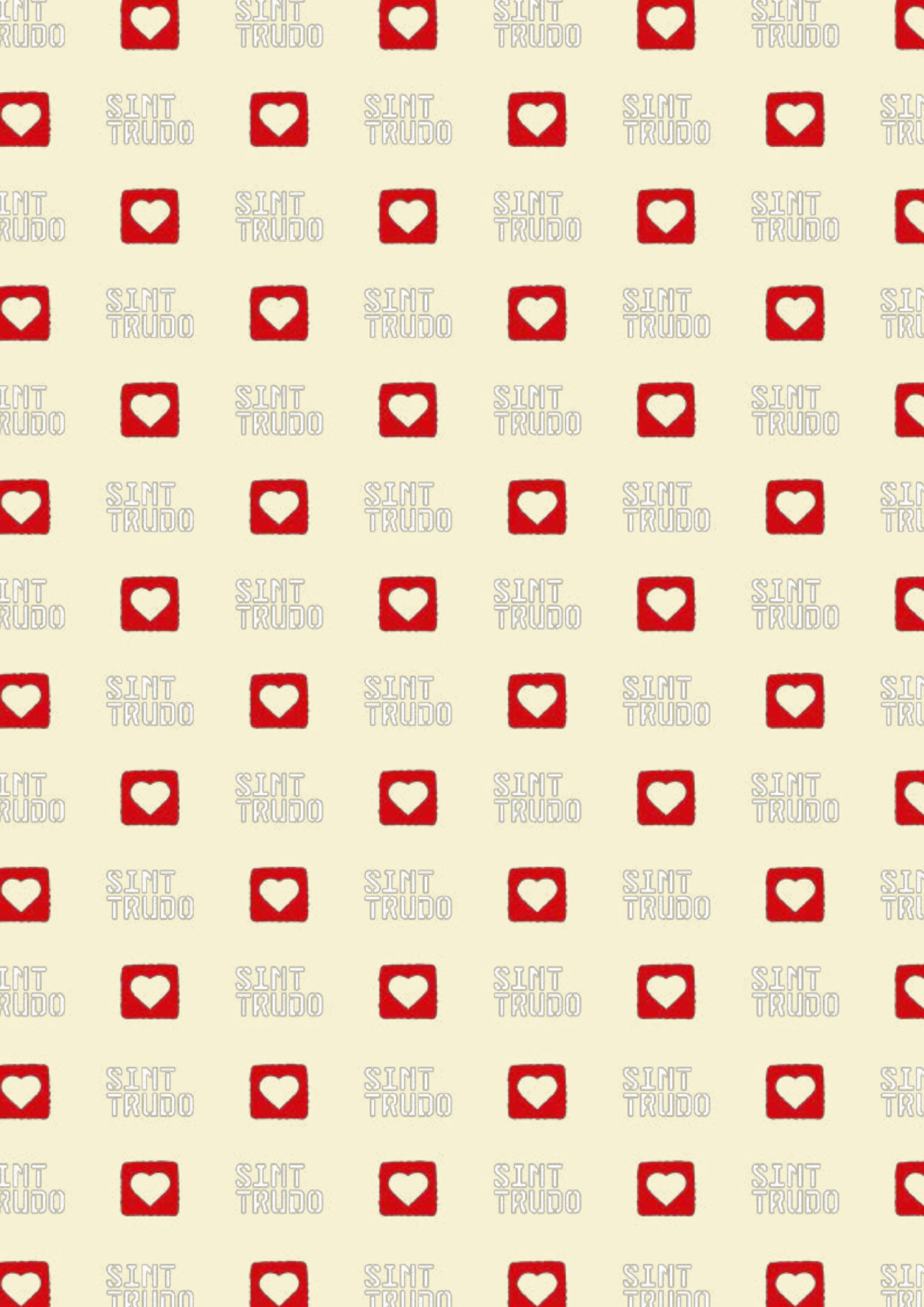
De vijf genomineerde inzendingen zijn vervolgens door de haalbaarheidscommissie getoetst op financiële haalbaarheid en technische uitvoerbaarheid en op aspecten van beheer en exploitatie. Van deze bevindingen werd verslag gedaan aan de jury die de resultaten van deze toets meenam in haar eindoordeel.

Jury

De vakjury bestond uit de volgende leden:

- Juryvoorzitter: Maarten Tielemans, directeur Adviesbureau Tielemans
- Bert Dirrix, architect Diederendirrix
- Jos de Graef, stedenbouwkundige van de gemeente Eindhoven
- Rutger Hensen, betrokken bewoner Woensel West
- Jack Hock, directeur-Strijp-S en teamleider Bijzondere Projecten Sint Trudo
- Jord den Hollander, architect en filmmaker
- Peter Lubbers, landschapsarchitect Buro Lubbers, landschapsarchitectuur en stedenbouw
- Lonny van Ryswyck, ontwerper, Atelier NL

Als secretaris van de jury trad Marieke Berkers op (zonder stemrecht). De jury was onafhankelijk van de deelnemers en deed een autonome uitspraak.



Juryrapport

De jurering van Woensel West Wedstrijd vindt plaats midden in Woensel West in workshopruimte Tante Netty. Wie de deur uitloopt staat meteen midden op de prijsvraaglocatie. Als eerste stap van jureren bestuderen de juryleden individueel de 41 projecten.

Alle muren, deuren en ramen van de workshopruimte zijn bedekt met prijsvraaginzendingen. Er wordt flink gekrabbeld in opschrijfboekjes. Daarna bespreken de juryleden aan tafel gezamenlijk hun eerste indruk van de inzendingen. Hebben ontwerpers met hun plannen gezorgd voor een goede aansluiting op de wijk? Hoe inventief zijn de architectonische uitwerkingen? Tonen inzenders zich creatief en eigenzinnig in hun voorstellen of bewegen ze zich veilig binnen gestelde kaders? Hoe zit het met de factor duurzaamheid? En sluiten projecten aan op het groene karakter van het toekomstige Edisonplein?

De jury is van mening dat de lat na de ontwerprijstvraag voor Woensel West uit 2012 nu een stuk hoger is gelegd. Dat komt vooral door de keuze van de locatie. Werd de vorige locatie nog opgenomen binnen de strook van nieuwbouw, nu vormt de opgave een markante plek op de kop van de bebouwing, op een hoek, en van drie zijden zichtbaar vanaf een plein. Ook constateert de jury dat het beoordelingskader voor de jurering hybride van karakter is. Kijkend naar de inzendingen blijkt dat verschillende programmapunten soms met elkaar in tegenspraak zijn. Woensel West Wedstrijd biedt een uitdagende opgave, maar ook een - en dat realiseert de jury zich steeds meer gedurende de beoordeling - waarbij die dilemma's meteen zichtbaar werden. Zo vraagt de opgave te komen met een oplossing die bijdraagt aan duurzaamheid, maar dat blijkt knap lastig realiseerbaar voor een hoekpand met een vrij groot geveleppervlak. Ook hebben veel inzenders zichtbaar moeite vorm te geven aan een goede aansluiting van een verhoogde buitenruimte en/of buitenoppervlak en het Edisonplein. De plint zit ze in de weg. Een andere opgave die voor vele inzenders wringt is de vraag het gewenste eigenzinnig karakter van het ontwerpvoorstel te combineren met een contextuele, dan wel conceptuele symbiose met de omliggende wijk.

Het gesprek wordt specifieker wanneer de juryleden hun persoonlijke voorkeuren met elkaar delen. Juryleden lichten hun keuzes toe en al discussiërend ontstaat een longlist van projecten die volgens de jury het beste aansluiten bij de gestelde eisen van beoordeling. Alle projecten die op de longlist belandden passeren de revue in de volgende alinea's.

Aansluiting op de wijk

De jury let in haar beoordeling nadrukkelijk op aansluiting op de wijk en specifiek op het Edisonplein. Er heerst enige teleurstelling aan tafel wat dit aandachtspunt betreft.

De jury geeft aan dat er maar weinig plannen zijn te bespeuren waarbij werkelijk iets gedaan is met de omgeving; een op kinderen gericht, groen Edisonplein. Zo zijn er weinig plannen ingezonden die groen als thema bieden. Ook tonen maar enkele inzenders verdieping in de geschiedenis van de plek. Een gemiste kans, aldus de jury. Het project *Blokkentoren*, met haar kleurrijke speelse stapeling van blokken, sluit nadrukkelijk wel aan bij een op kinderen gericht plein. Deze inzending weerspiegelt en versterkt zo het idee van het Edisonplein als 'huiskamer' voor kinderen.

Gebruiks- en belevingswaarde

Bij de jurering wordt ook nadrukkelijk vanuit de bewoners gedacht. Een van de juryleden woont al lang in Woensel West en is bekend met de noden en wensen van de mensen uit Woensel West. Een flink aantal inzendingen sluit wat beeld en invulling aan op de wensen van bewoners. Maar een reflectie op het typische volkswijk-karakter van Woensel West en de typologie in architectuur van woningbouw die daarbij past is maar weinig terug te vinden in projecten. Er zijn een aantal uitzonderingen. Project *Woensel West Weerspiegeld* biedt de wijk een interessante gimmick: een huisje op zijn kop. Maar het gebouw is meer dan dat. Het verwijst naar zichzelf en naar de wijk, en zou zo als *conversation piece* kunnen dienen voor de buurt. De projecten *De Verheven Huisjes* en *Ons Huis* doen dat ook, maar zijn binnen dit kader aangaande concept en vormgeving beter uitgewerkt, aldus de jury.

Architectonische creativiteit en inventiviteit

Wat betreft de architectuur wordt door veel inzenders op *safe* gespeeld. De jury acht de architectuur weinig conceptueel en doordacht. Terwijl je die kwaliteiten juist bij een wedstrijd zou kunnen verwachten. De opgave is door veel inzenders klassiek architectonisch opgevat. De meeste projecten zijn een huisje op een sokkel. Inzenders maken een project dat bestaat uit samengestelde vormen of kerven hun project uit in het massieve blok. Maar een ontwerper of twee wijkt daarvan af en kiest bijvoorbeeld voor ronde vormen.

Een project dat opvalt vanwege haar architectonische kracht is *Power Housing*. Het ontwerp is speels en wordt door een aantal juryleden ook als heel mooi betiteld. Er is ook een fraaie verwijzing naar het verleden van de plek, in het project komt de vorm van de hoogspanningsmasten terug die ooit op de prijsvraaglocatie stonden.

Op tekening zien veel projecten er mooi uit, maar hoe gaat dat in de uitwerking? Niet elk plan is helder over materiaalkeuze. Terwijl een specifieke materiaalkeuze juist kan bijdragen aan een verbijzondering van het ontworpen object. Ook kijkt de jury naar de relatie opbouw en sokkel. Hebben de inzenders de relatie met een sokkel goed benut? Daarmee kun je zo'n opbouw namelijk nog meer in het oog doen springen, bijvoorbeeld in gebruik of op verhalend niveau. Her en der blinkt een project uit in dit aspect, zoals *Groene Woud*, maar het gros van de projecten neemt de relatie sokkel en opbouw voor lief.

Verbijzondering hoek

Er komt een heel scala aan bijzondere hoekoplossingen voorbij. Maar niet alle inzenders slagen erin én een *landmark* te ontwerpen én het project inhoudelijk en wat vormgeving

betreft aan te laten sluiten op Woensel West. Inzending *Baken van Licht* verbijzondert de hoek op monumentale wijze. Omdat het gebouw zo gemetseld is dat perforaties ontstaan in de gevel vormt het s 'nachts een werkelijk baken van licht op het publieke plein. Een aantal keren verschijnt project *Tweet* op tafel. Een uit schaal getrokken vogelhuis inclusief een blauwe reuzevogel die op een stok zit voor een groot rond raam. Het beeld is opvallend vanwege het vervreemdende karakter van de vergrote vogel en het spelen met maat en schaal. Maar de jury bereikt geen overeenstemming over de vraag of dit nu het gevelbeeld is wat specifiek aansluit bij de wijk Woensel West.

Duurzaamheid

Binnen de projecten die groen als thema hebben vallen twee stromingen op: Plannen die duurzaamheid expliciet als thema hebben en projecten die een aantrekkelijk groen beeld presenteren, zoals - zij het wat artificieel van karakter - project *In de Bomentuin*. De inzending *Edison Babylon* geeft een wat meer natuurlijk groen beeld, maar is vanwege de radicaliteit van het plan - een 'vergroende' gevel die los van de woning staat - tegelijkertijd ook spannend. Duurzaamheid is als thema vaak niet goed uitgewerkt. De jury merkt op dat duurzaamheid dan wel een criterium is van de wedstrijd, maar dat de opgave zich moeilijk leent voor een innovatieve omgang met duurzaamheid. Dat doet de povere uitwerkingen verklaren. Het hoekperceel biedt ruimte aan wooneenheden die vele gevelwanden hebben en een woonfunctie krijgen. Daarmee is het lastig om duurzaamheid als vanzelfsprekend aspect aan bod te laten komen.

Van longlist naar shortlist

De zoektocht naar de juiste balans tussen alle eisen en wensen en het verlangen naar een krachtig, beklivend beeld levert bij de jury veel discussie op. Sommige inzenders presenteren een sterk uitgangspunt dat consequent is doorgevoerd, maar waarin nauwelijks een relatie met de wijk is gezocht. Anderen verwijzen met hun project duidelijk naar de wijk, maar komen niet tot een krachtig eindbeeld. Uiteindelijk wijst de jury unaniem vijf genomineerde projecten aan waarbij iedere inzending bijna een categorie in zichzelf is: aansluiting op de morfologie van de wijk, sociale verwijzing, conceptualiteit, gebruiksrelatie met de omgeving en duurzaamheid.

De jury nomineert de volgende vijf inzendingen:

De Verheven Huisjes

Ontwerp: Piotr Szczesniak (Bygg Architecture v.o.f.)

Teamleden: Tim Kouthoofd

Edison Babylon

Ontwerp: Bas Termeer

Groene Woud

Ontwerp: Dingeman Deijs (Dingeman Deijs Architects)

Teamleden: Dennis Koek en Ivo Susi

Klokhuis W, het kleine broertje van

Ontwerp: Paul Peters (Paul Peters Ontwerp)

Teamleden: Martijn Honselaar

Ons Huis

Ontwerp: Tom van Odijk (TomDavid Architecten &

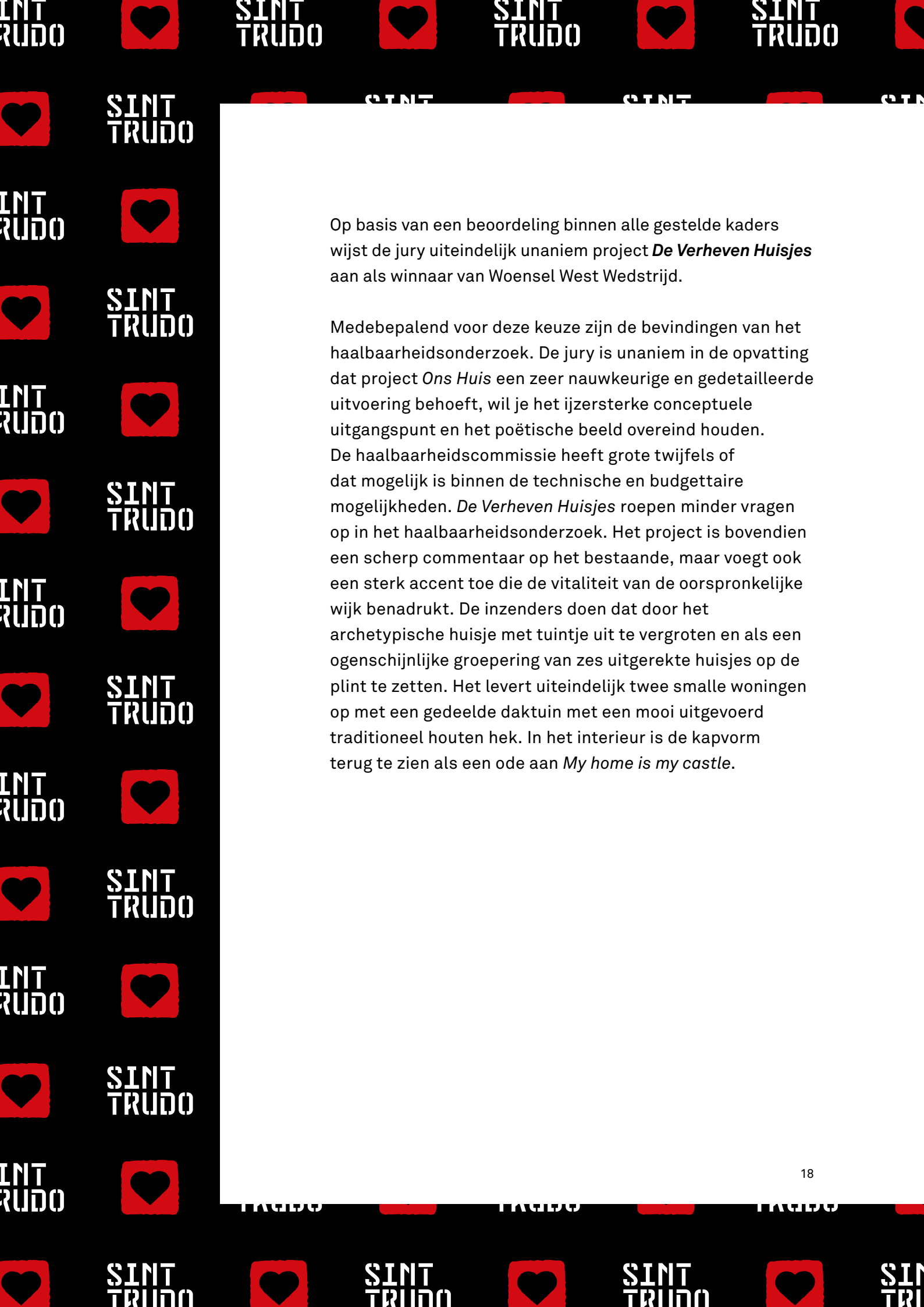
Suzanne Linders Architectuur)

Teamleden: David Baars, Suzanne Linders en Pedro Rocha Maia



Prijswinnaar

De twee plannen die uiteindelijk de jury het meest charmeren zijn De Verheven Huisjes en Ons Huis. Beide plannen verwijzen op een eigen manier naar de essentie van de oorsprong van Woensel West: het bieden van een huis in een sociale context. De inzenders nemen het bestaande als uitgangspunt, maar voegen beiden ook een krachtig landmark toe. In beide plannen wordt op intelligente en soms humoristische wijze gespeeld met de schaal en de maat van de bestaande bebouwing.



Op basis van een beoordeling binnen alle gestelde kaders wijst de jury uiteindelijk unaniem project **De Verheven Huisjes** aan als winnaar van Woensel West Wedstrijd.

Medebepalend voor deze keuze zijn de bevindingen van het haalbaarheidsonderzoek. De jury is unaniem in de opvatting dat project *Ons Huis* een zeer nauwkeurige en gedetailleerde uitvoering behoeft, wil je het ijzersterke conceptuele uitgangspunt en het poëtische beeld overeind houden. De haalbaarheidscommissie heeft grote twijfels of dat mogelijk is binnen de technische en budgettaire mogelijkheden. *De Verheven Huisjes* roepen minder vragen op in het haalbaarheidsonderzoek. Het project is bovendien een scherp commentaar op het bestaande, maar voegt ook een sterk accent toe die de vitaliteit van de oorspronkelijke wijk benadrukt. De inzenders doen dat door het archetypische huisje met tuintje uit te vergroten en als een ogenschijnlijke groepering van zes uitgerekte huisjes op de plint te zetten. Het levert uiteindelijk twee smalle woningen op met een gedeelde daktuin met een mooi uitgevoerd traditioneel houten hek. In het interieur is de kapvorm terug te zien als een ode aan *My home is my castle*.

De Verheven Huisjes

Ontwerp: Piotr Szczesniak (Bygg Architecture v.o.f.)

Teamleden: Tim Kouthoofd

Het blok van De Verheven Huisjes ziet eruit als zes geschakelde, identieke woningen. Maar vanbinnen zijn het twee gespiegelde maisonnettes met een gezamenlijke daktuin, die verheven staan op de plint. Zoals bij een echt arbeidershuisje, ga je de huisjes binnen via het tuintje. Je komt hier via een trap die de daktuin met het maaiveld verbindt, achter de sokkel.

Het project geeft op betekenisvolle wijze accent aan wat al gebouwd is in Woensel West. De inzender heeft goed naar de omgeving gekeken. Hij speelt namelijk met wat de essentie is van huizen bouwen voor mensen met een klein kapitaal. De ondertitel van het project: 'een ode aan Woensel West' wordt in de uitwerking waargemaakt.

Wonen in het algemeen en specifiek in Woensel West wordt met het voorstel geëerd. Er is gewerkt met maat en schaal en dat sluit aan bij de typische schaalwijk Woensel West. De straten zijn breed, de huizen zijn klein en dat biedt een enigszins vervreemdend beeld. Dat komt terug in het plan. De jury vindt de plafonds prachtig. Ook is ze te spreken over het hekwerk. Wel wordt de vraag opgeworpen of de trapjes aan de achterzijde naar de buitenruimte noodzakelijk zijn. De jury komt niet tot overeenstemming of deze nu wel of niet storend zijn. De jury vindt het jammer dat op het noorden en zuiden precies dezelfde plattegrond ligt. Daar zou wat beter over doorgedacht kunnen worden.

De winnaar



Projectbeschrijving
Piotr Szczesniak (Bygg Architecture v.o.f.) en Tim Kouthoofd

De Verheven Huisjes

Een ode aan Woensel West

Een blokje van keurige arbeidershuisjes staat verheven op een plint, compleet met een tuin met tuinhek. Eenvormig in een streng ritme, maar ook verschillend qua kleur en gevelopeningen. Een metafoor voor het verhaal van Woensel West, op een sokkel gezet.



Herkenning en vervreemding

De Verheven Huisjes verbeelden de eenheid en herhaling. Hiermee begint het verhaal van Woensel West.

Maar tegelijkertijd zorgen de expressieve compositie, verhoudingen en kleurgebruik voor vervreemding.

Het symboliseert de bewoners van Woensel West, de melting pot van grote immigranten-gezinnen, excentrieke einzelgangers, jonge kunstenaars, kritische senioren op scootmobielen. Zij noemen Woensel West allemaal hun thuis.

Het is een positieve boodschap: De Verheven Huisjes staan symbool voor een kleurrijke, gezamenlijke toekomst.

De warme tinten van de keurige geveltjes, verbeelden de couleurs locales, afgeleid van diversiteit van huidskleur-tinten. In de uitwerking willen we hiervoor kleurenstalen toepassen van de huid van bekende, actieve Woensel Westenaren. Een ode aan de buurtbewoners.

Tiny houses

Het blok ziet er uit als zes geschakelde, identieke torentjes, maar van binnen zijn het twee gespiegelde maisonnettes met een gezamenlijke daktuin op de plint. Zoals bij een echt arbeidershuisje, ga je de huisjes binnen via het tuintje. Je komt hier via een trap die de daktuin met het maaiveld verbindt, achter de sokkel. De maisonnettes zijn twee tiny houses, van ieder 35m² over twee woonlagen. Ze beschikken op de eerste woonlaag over een woonkamer met keuken en op de tweede woonlaag over een badkamer met toilet en slaapkamer. De expressieve dakvorm is van binnen zichtbaar, waardoor het een unieke woonervaring biedt.

Duurzaam, haalbaar, realistisch

De woningen worden opgetrokken uit geprefabriceerde, gelamineerde, houten elementen. Dit beproefde systeem omvat de draagconstructie, die de woningen (inclusief uitkraging) constructief verbindt met de plint en daarnaast de gevels, de tussenvloeren, de binnenwanden en het dak. Door deze bouwwijze kan het project snel en binnen budget gerealiseerd worden. De gevelafwerking bestaat uit een op kleur gemengd gevelstucstelsel.

Er wordt voor de houten constructie, de isolatie en de gevelafwerking gebruik gemaakt van hernieuwbare grondstoffen. De woningen voldoen aan het bouwbesluit en voldoen aan de energieprestatienorm, onder meer met hoge isolatiewaarde, elektrische infrarood-verwarming en PV-panelen op het (verborgen plat-)dak. Hierdoor is er geen gasaansluiting nodig en is het project CO²-neutraal. De woningen staan model voor een duurzame toekomst van Woensel West.

In de plint kan een commerciële functie gehuisvest worden met afzonderlijke ingangen vanaf maaiveld. De ontsluiting van de bovenliggende woningen gebeurt namelijk buitenom. Zodoende blijft het maximale verhuurbare oppervlak voor de plintfunctie beschikbaar.

DE VERHEVEN HUISJES

"Een ode aan Woensel-West"



IMPRESSIE VAN EDISONSTRAAT



HEDERLIJK MET HUISJE → COÖRDINEREN HUISJE → VERBETEREN OPENINGEN → OP DE SCHIJN KANTEN → DE VERHEVEN HUISJES → KEUZEN SCHIJN → VERBETEREN BUIZELINGEN



zuidgevel schaal 1:100

oostgevel schaal 1:100



noordgevel schaal 1:100

westgevel schaal 1:100



Genomineerden

Edison Babylon

Ontwerp: Bas Termeer

Project *Edison Babylon* is een stadswoning waaromheen een staalconstructie is ontworpen; een transparante stapeling van loopbruggen, opgebouwd uit open looproosters, en onderling verbonden door eenvoudige stalen trappen. In dit raster worden grote bloembakken geplaatst en bovenmaatse bloempotten gezet of opgehangen. De planten zullen in de 'pergola' naar boven klimmen en uit de bakken naar beneden draperen, zodat er een ware verticale tuin ontstaat.

Edison Babylon zoekt heel nadrukkelijk een relatie met het plein. Het groene karakter van het plan spreekt de jury aan. Er vindt een inversie plaats van de architectuur. Het gaat hier om het framework met het groen en niet zozeer om het bouwsel daarachter. Met de staalconstructie introduceert de inzender een eigen schaal. Zo komt de woning los van de ombouw te staan. Dat levert een interessant, eigen beeld op. Wel werpt het project vragen op ten aanzien van exploitatie en beheer van de woning met het groen. Houdt het beeld dat de inzender schetst stand nadat het project met al het groen gebouwd is? De jury bestempelt *Edison Babylon* als politiek correct plan, het biedt groen aan het plein en is architectonisch weinig iconisch van aard. De jury vindt het wel jammer dat het balkon alleen voor de bewoner(s) toegankelijk is. Ook stelt ze vragen over de door groen geweerde lichttoetreding tot de woning. Maakt al het gedrapeerde groen de woning niet te donker?

Groene Woud

Ontwerp: Dingeman Deijs (Dingeman Deijs Architects)

Teamleden: Dennis Koek en Ivo Susi

Groene Woud bestaat uit vijf verschillende volumen die samen een massa vormen aan het plein. De gebouwtjes staan op palen zodat ze zweven boven de sokkel. In dit project is met de bomen en beplanting volop ruimte voor groen.

De jury prijst het project omdat de inzender een volstrekt nieuwe, radicale woontypologie van verschillende woonvolumes kiest en een eigen habitat vormt. Ook het groene karakter van het plan en de openbaarheid van het balkon worden gewaardeerd. Het groene (toekomstige) karakter van het Edisonplein wordt doorgetrokken tot in het hart van het project waardoor de groene omgeving, met verschillende bomen ontstaat op de sokkel. Dit is een van de weinige ingezonden plannen die de buitenruimte serieus neemt. Voor de buurt is de daktuin een bonus; hij is namelijk publiek toegankelijk. Ook benut de inzender de wisselwerking opbouw en sokkel. Tussen beide volumes is spanning opgezocht. De jury vraagt zich wel af of het woonconcept bij volkswijk Woensel West past. Ook vermoedt de jury dat de bouwkosten vanwege het vele geveloppervlak dat het project rijk is hoog uit zullen vallen en zet ze vraagtekens bij de kosten van de (groen)exploitatie van het project.

Klokhuis W, het kleine broertje van

Ontwerp: Paul Peters (Paul Peters Ontwerp)

Teamleden: Martijn Honselaar

Klokhuis is zichtbaar het kleine broertje van het Klokgebouw in Strijp. Het betonnen gebouw met een huid van translucente materialen heeft de vorm van een klein, subtiel lichtbaken met een klok en verwijst daarmee naar de sobere, functionele architectuur van Eindhoven en de context waarin Woensel West gelegen is. 's Avonds licht het huis op.

De jury is enthousiast over dit gebouw omdat het als *parasite* fungeert: een bijzonder gebouw op een sokkel in een wijk met een heel ander karakter. Door al haar argeloosheid vormt het bouwsel een heel treffend object. Het gebouw biedt een rustig beeld en het heeft poëtische kwaliteit. Tegelijkertijd past het gebouw verhalend wel weer goed in de wijk, vanwege de link met de geschiedenis van Eindhoven en de architectuur in de stad en de koppeling naar Edison. De inzender heeft markante plekken van Eindhoven in beeld gebracht en maakt er met dit plan een bij. De jury is verheugd te zien dat de inzender zodoende trots toont in Eindhoven en specifiek in Woensel West. De jury is wel van mening dat het project beter tot zijn recht zou komen wanneer het woonprogramma achterwege wordt gelaten en de ruimte een openbare functie zou krijgen. Dan komt het idee van de lantaarn beter tot zijn recht. Ook de relatie sokkel en opbouw zou sterker zijn als beide delen een open ruimte zouden vormen. Er zijn weinig plekken in Woensel West voor bewoners om fijn samen te komen. In die behoefte zou *Klokhuis* kunnen voorzien.

Ons Huis

Ontwerp: Tom van Odijk (TomDavid Architecten
& Suzanne Linders Architectuur)

Teamleden: David Baars, Suzanne Linders en Pedro Rocha Maia

Ons Huis is een hommage aan het alledaagse wonen. Het project biedt een zinnenbeeld op dat wonen, maar in de vorm van een inverse representatie. Het woonvolume is uitgevoerd in semi-transparant, geperforeerd metaal. Wandopeningen zijn daardoor overdag nauwelijks zichtbaar waardoor het volume schaalloos oogt. Alle aandacht wordt daarmee verlegd naar het weggehaalde huis eronder.

De jury vindt het idee van het uitkerven van een woning meesterlijk. De uitgekerveerde ruimte markeert een ruimte die geen ruimte meer is. Die dubbelzinnigheid verwijst naar de woningen in de wijk. Zo gaat het project een relatie aan met Woensel West en vertelt het op subtiele en poëtische wijze het verhaal van wonen in Woensel West. De relatie van sokkel en opbouw wordt door de inzender nauwkeurig uitgespeeld. Juist de afwezigheid en de suggestie van het huis maakt je bewust van al het goede waar een 'thuis' voor staat. Jammer is wel dat de sterke voorgevel niet alzijdig is. De kwaliteit die aan de voorzijde geboden wordt wil je alzijdig hebben. Het plaatsen van de trap aan de achterzijde is in dit kader ook geen goed idee. De jury vindt het jammer dat de ruimte die vrijgemaakt is niet open is, maar voorzien van glas. Dat roept meteen vragen op wat betreft de technische uitvoerbaarheid van het gebouw. Kun je het effect van het uitkerven wel bewaren als je een glaspui in het bouwsel maakt? Oftewel: blijft het beeld dat de inzender nu schetst bewaard bij uitvoer met glas?





Projectbeschrijving
Bas Termeer

Edison Babylon

Het Edisonplein heeft weliswaar een groen middengebied, maar de schaal ervan is te klein om de steenachtige buitenrand te verzachten. Ook de inrichting van de 2e Franklinstraat is erg steenachtig. Een belangrijk thema voor het Edisonplein is groen. Een zichtbare vergroening op deze hoeklocatie zal Franklinstraat en Edisonplein laten meeprofitieren. Dit voorstel beoogt daarom vergroening, maar dan wel de hoogte in!





Inpassing

Het masterplan biedt de mogelijkheid een volume te realiseren van 14m hoog, en het volume uit te laten kragen over de sokkel aan één zijde. De toegestane hoogte wordt volledig benut omwille van een maximale blikvanger. De maximaal toegestane bouwvelop wordt weliswaar ruimtelijk afgetekend maar niet volledig omgezet in bouwmassa. In plaats daarvan wordt een behoorlijke mate van luchtigheid gecreëerd aan de twee straatzijden d.m.v. een staalconstructie die de functie aanneemt van bovenmaatse 'pergola', een plantenrek op stedelijke schaal.

Hangende tuinen

De staalconstructie is een transparante stapeling van loopbruggen, opgebouwd uit open looproosters, en onderling verbonden door eenvoudige stalen trappen. De staalconstructie introduceert een eigen schaal. De toren bevat 3 verdiepingen conform het prijsvraaguitgangspunt, de staalconstructie bevat echter 4 lagen en introduceert hiermee een fijnmazigere verdeling in de 'gevels'. In dit raster worden grote bloembakken geplaatst en bovenmaatse bloempotten gezet of opgehangen. Door die te voorzien van allerlei soorten planten, boompjes en mogelijk zelfs gewassen ontstaat een levendige groene structuur. De planten zullen in de 'pergola' naar boven klimmen en uit de bakken naar beneden draperen, zodat er een ware verticale tuin ontstaat.

Stadswoning

Het voorstel gaat uit van een stadswoning over drie verdiepingen. Hoewel het woonvolume niet de gehele plintbreedte beslaat, voldoet elke verdieping afzonderlijk aan het Bouwbesluit qua oppervlakte aan verblijfsruimte. Hierdoor zijn de functies per verdieping in principe onderling uitwisselbaar. De verschillende op-op-maten van woning en





staalconstructie zijn zodanig op elkaar afgestemd dat op de eerste en derde verdieping woning en loopbrug met elkaar levelen. Op de tweede verdieping is er geen gelijkvloerse verbinding, wel zijn daar spannende doorkijkjes door de staalconstructie. De buitentrappen verbinden de loopbruggen zodat er verschillende loopcircuits ontstaan. Hierdoor worden woning en verticale tuin maximaal op elkaar betrokken.

Duurzaamheid en materialisering

Gekozen is voor een 'huis-tuin-en-keuken'-materialisering. Staalconstructie, loopbruggen en trappen zijn van onderhoudsvrij verzinkt staal. De gevels en de plantenbakken hebben een houten bekleding die refereert aan tuinschuttingen. Belangrijkste duurzaamheidsfactor is natuurlijk de belevingswaarde van de beplanting zelf. De planten in het rek hebben een zuiverende werking op de omgevingslucht. De loopbruggen fungeren als externe zonwering. Het dak van de toren biedt plaats aan pv-panelen. De planten worden van water voorzien d.m.v. een natuurlijk irrigatiesysteem. Regenwater wordt op het dak van de toren opgevangen en verzameld in een regenton, duidelijk zichtbaar hangend bovenin de staalconstructie. Vanuit hier gaat het water op zwaartekracht via slangen naar sproeikoppen boven de plantenbakken.

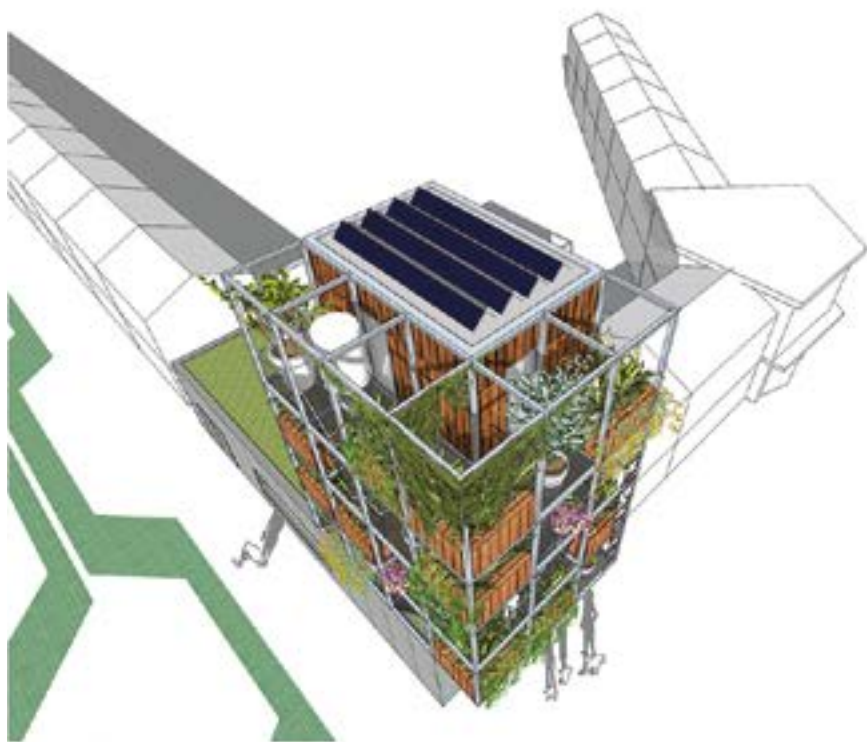
Multifunctioneel

Naast te fungeren als plantenrek, biedt de staalconstructie meerdere mogelijkheden: het ophangen van spandoeken, of zelfs een projectiedoek. Constructie en beplanting kunnen kunstzinnig worden aangelicht... een grote kerstboom in de winter... de mogelijkheden zijn eindeloos.



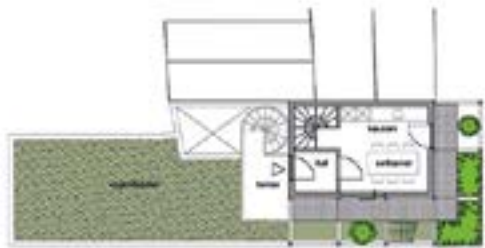


Ingressie hoek, Eindhoven / De Pijpelaan



Ingressie ingangskant

Concept



Parkeergond verdieping 1 (1.000m²) 1:100



Parkeergond verdieping 2 (7.400m²) 1:500



Parkeergond verdieping 3 (8.560m²) 1:100



Parkeergond verdieping 4 (18.700m²) 1:100





Zuidgevel 1:100



Oostgevel 1:100



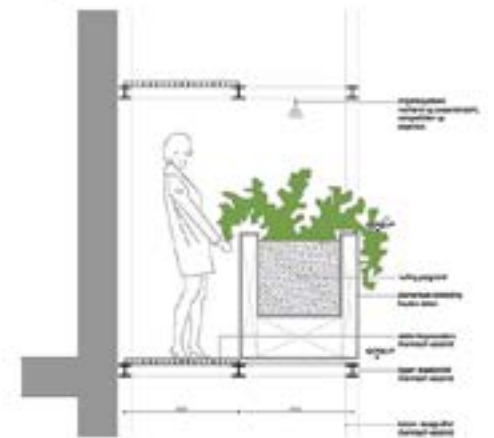
Westgevel 1:100



Noordgevel 1:100



Doornide 1:100



Detail loodbrug met plantenbak 1:20

Impressie 2e Floor (interieur) (Floor)



Impressie 2de Floor (exterieur) (Floor)



Impressie van het architectuurnetwerk (Floor)



Impressie interieur woning



Impressie verticale tuin van de loodbrug



Impressie verticale tuin







Projectbeschrijving

Dingeman Deijs (Dingeman Deijs Architects) en Dennis Koek en Ivo Susi

Groene Woud

**Een symbiose tussen natuur en stad,
tussen natuur en architectuur.**

**Een gebouw in de stad die de 'stadse'
natuurlijke wildernis omarmt en met
deze verwevenheid bij kan dragen
aan de behoefte naar kalmte en een
gezonde leefomgeving in de stad.**



Het ontwerp voor de woning in de wijk Woensel West (Groenewoud) in Eindhoven, op de sokkel van de hoek Edisonplein/2e Franklinstraat bestaat uit vijf verschillende volumens die samen een massa vormen aan het plein. De gebouwtjes staan op palen zodat ze zweven boven de sokkel en een duidelijk eigen expressieve identiteit hebben. Het groene (toekomstige) karakter van het Edisonplein wordt doorgetrokken waardoor er een groene omgeving, met verschillende bomen ontstaat op de sokkel. Deze daktuin is toegankelijk voor de bewoners van de wijk.

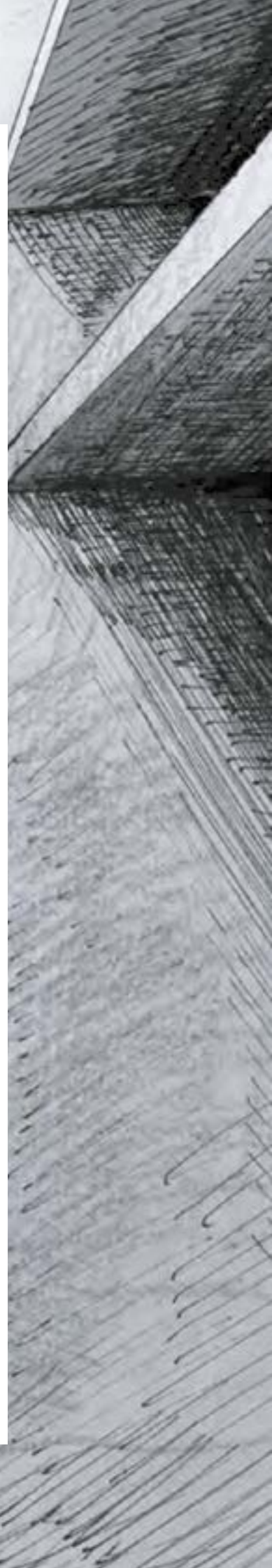
De aparte gebouwtjes variëren van 3-5 meter hoog. Elke kamer is een gebouw op zichzelf en heeft een verschillende functie. Daarnaast hebben ze allen een eigen ruimtelijke eigenschap/ identiteit en oriëntatie.

Er zijn vijf gebouwtjes:

Gebouw 1 is het entreegebouw, dit volume verbindt de daktuin met de kamers. Gebouw 2 is de woonkamer, een hoge ruimte die volledig omringd is door bomen. Gebouw 3 is het intieme slaapvertrek, vanuit een hemelbed zijn door het grote dakraam 's nachts de sterren te bewonderen. Gebouw 4 is het toilet, met subtiel uitzicht op het Edisonplein. En gebouw 5 is de douche/badkamer, deze ruimte kan volledig gevuld worden met water waardoor het als een groot bad kan fungeren.

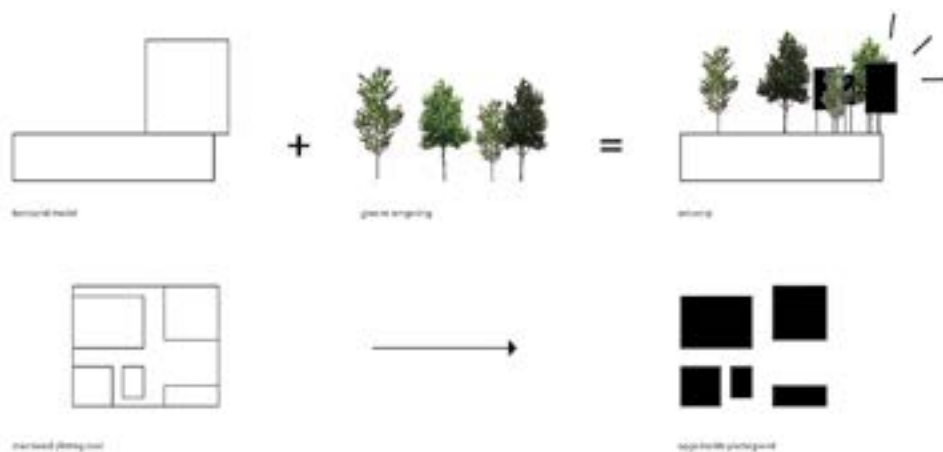
De vijf volumen zijn met elkaar verbonden door loopbruggen die tussen de boomstammen doorlopen. De gebouwtjes zijn geprefabriceerde volumen en bestaan uit een lichte constructie. De wanden zijn van een dunne staalplaat om de binnenruimte te maximaliseren.

Het ontwerp Groene Woud verweeft de stad met de natuur. Stel je voor om te overnachten in de stad met de kwaliteiten van de natuur. Wakker te worden tussen de boomtoppen met het geluid van fluitende vogels. Dit project vervaagd de grenzen tussen natuur, stad, architectuur, interieur, publiek en privaat.



Groene Woud

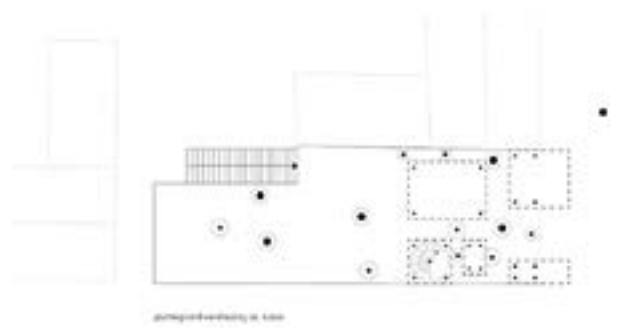
Een symbiose tussen natuur en stad, tussen natuur en architectuur. Een gebouw in de stad die de 'stadse' natuurlijke wildernis omarmt en met deze verwevenheid bij kan dragen aan de behoefte naar kalmte en een gezonde leefomgeving in de stad.





plantenplanbouwplan 1:500

- 1. Landaal
- 2. Landaal
- 3. Landaal
- 4. Landaal
- 5. Landaal



plantenplanbouwplan 2:500



doorsnede 1:500



doorsnede 2:500

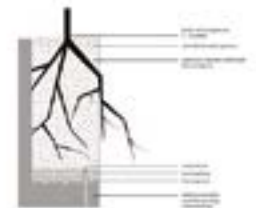
doorsnede 3:500



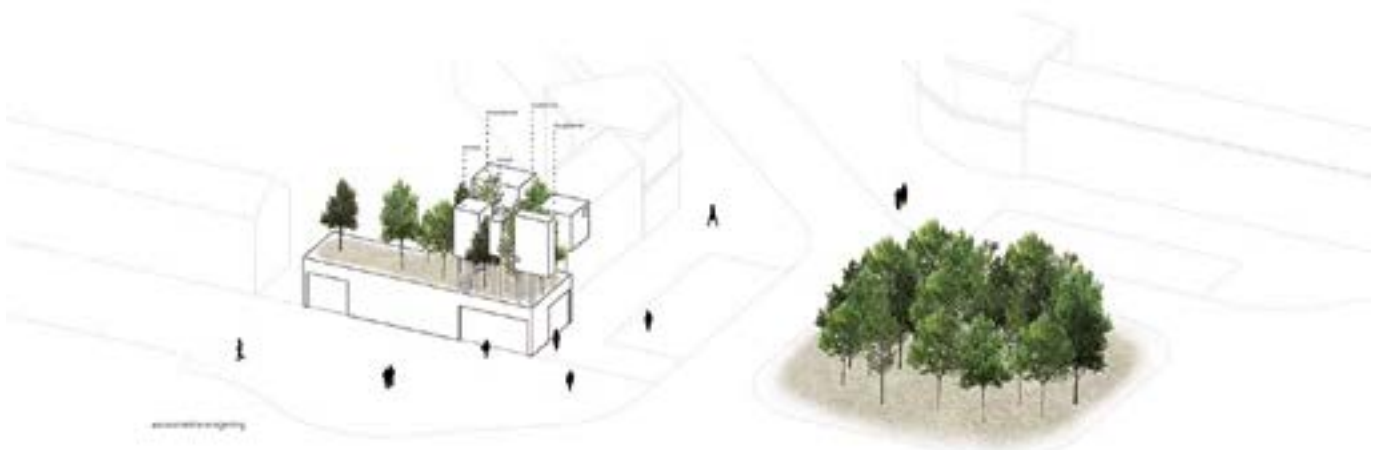
doorsnede 1:500



doorsnede 2:500



root systeem 1:500



aanpak 1:500



Projectbeschrijving

Paul Peters (Paul Peters Ontwerp) en Martijn Honselaar

Klokhuis W, het kleine broertje van

Woensel is aan het veranderen in de positieve zin. Ook de locatie Edisonplein/2e Franklinstraat kenmerkt zich door een karakter dat steeds vriendelijker wordt en dat is representatief voor de hele wijk Woensel: een buurt die zich langzaam maar zeer zeker los maakt van zijn negatieve stigma. Dit heeft meerdere redenen. Eén van die redenen is het transformeren van het nabij gelegen Strijp-S, wat als een katalysator werkt voor de verbetering van het imago van Eindhoven en dus ook voor het imago van Woensel.

Strijp-S straalt af op Woensel, zowel figuurlijk als letterlijk: een groot lichtbaken, namelijk de dakopbouw van het Klokgebouw, werpt zijn licht over de buurt.

Stralend middelpunt

De Blob heeft de Bubble en de Witte Dame heeft haar Bruine Heer. Het is dus de hoogste tijd dat het Klokgebouw een familielid krijgt! Dit broertje (of zusje) zou moeten staan in Woensel, in de vorm van een klein, subtiel lichtbaken met een klok. De hoek ter plaatse van het Edisonplein en de Franklinstraat leent zich hier uitstekend voor.



Dit lichtbaken heeft de afmetingen van een bescheiden huis, maar het heeft de uiterlijke kenmerken van het Klokgebouw: een betonnen skelet, een huid van translucente materialen, een hoekige vormtaal en een klok op de gevel. De sokkel wordt iets opgerekt en telt 2 verdiepingen, waardoor sokkel en opbouw een evenwichtiger geheel vormen en wat minder

'letterlijk' zijn. Hierdoor krijgt het geheel voldoende hoogte om te communiceren met de omgeving. Bovendien is het woonprogramma dan makkelijker te realiseren.

's Nachts is de aanwezigheid van het Klokhuis een lichtbaken in de donkere nacht; een eerbetoon aan de uitvinding van elektriciteit en kunstlicht. Overdag heeft het een wat bescheiden voorkomen en refereert het wellicht aan de geschiedenis van Eindhoven: een stad gevormd door industrie en door de sobere, functionele architectuur die daar bij hoort.





Projectbeschrijving

Tom van Odijk (TomDavid Architecten & Suzanne Linders Architectuur),
David Baars, Suzanne Linders en Pedro Rocha Maia

Ons Huis

Het ontwerpvoorstel Ons Huis is een hommage aan de alledaagsheid. Een ode aan de volkswoning en de volkscultuur die in delen van de wijk verloren lijkt te gaan. Het huis als zinnebeeld van het leven in Woensel West, maar in de vorm van een inverse representatie. Juist de afwezigheid van het huis, maakt je bewust van al het goede waar een ‘thuis’ voor staat: huis, plek, buurt en vooral de mensen die er wonen. Als in een film van Bert Haanstra kijk je naar de gewone omgeving en zie je bijzondere dingen.



Dit 'schitteren door afwezigheid' biedt nieuwe mogelijkheden. De vrije ruimte wordt ingezet als verbindend element tussen de verbeterde openbare ruimte en de private woonruimten. Kenmerkend voor Woensel is het ontmoeten van de buurt in de voortuin. Het uitdiepen van de mogelijkheden op het grensvlak van woning, straat en plein is waar Ons Huis voor staat. In ons voorstel is een open en uitnodigende zone opgenomen waar ontmoeting, sociale inclusiviteit en veiligheid kan worden geïnitieerd.

Volume en positie

Anders dan het voorgeschreven icoon op een sokkel, plaatsen wij de volksbuurt en het leven op straat op een voetstuk. Om de contradictio in terminis in deze te vermijden verschuiven wij het voetstuk, zodat er een uitnodigende ruimte ontstaat (stoepje/voortuin) die de verbinding vormt tussen de ontmoetingsplek op de sokkel en de wijk gecomplementeerd door het woonvolume erbovenop.

Het woonvolume is vormgegeven als een abstract en rustig volume van semitransparant, geperforeerd metaal. Wandopeningen zijn daardoor overdag nauwelijks zichtbaar waardoor het volume schaalloos oogt; abstract en monoliet en tegelijkertijd licht door zijn transparantie. Alle aandacht wordt daarmee verlegd naar de ruimte eronder. In de nachtsituatie zullen de wandopeningen juist heel goed zichtbaar worden en krijgt het volume een herkenbare en menselijke schaal. Het terugplaatsen van de sokkel ten opzichte van de rooilijn accentueert de openbaarheid van het programma in de plint en vormt de overgang van publiek naar privaat, vergelijkbaar met de voortuin.

Programma

Ons Huis omvat een drietal delen waarbij een collectieve ruimte, een binnen het volume voor het publiek toegankelijke private ruimte, is gesitueerd op het grensvlak tussen de private bovenbouw en een commerciële publieke plint. De opbouw behelst een tweetal microappartementen met een collectieve buitenruimte op het dak van de sokkel. Ons Huis stelt zich met dit publieke interieur ten doel om ontmoetingen te faciliteren en te bevorderen, waar buurtbewoners tevens hun sociaal economische kansen kunnen vergroten, los van politieke of religieuze stromingen en bovenal op een eigentijdse manier. In de voorstelling dat de Edisonstraat als een stedelijk interieur wordt gezien, zal deze ruimte de functie van collectieve woonkamer op zich kunnen nemen, en daarmee een belangrijke sociale maatschappelijke bijdrage aan de wijk kunnen leveren.

Duurzaamheid

Voor de woningen is gekozen voor een lichte constructie met CLT wanden van duurzaam geproduceerd naaldhout en extra isolatie aan de buitenzijde. De aluminium (recyclebaar) gevel dubbelt als een zonnescherm en houdt samen met de groene daken en grote overstekken (voorzijde) het gebouw koel. Natuurlijke ventilatie en warmtewisselaars (i.s.m. betonkern) complementeren de balans.



Ons Huis



opbouw
van een woon- of werk-
ruimte



verhuurwoning
aanpak



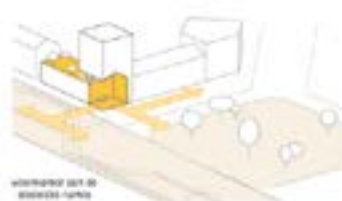
opbouw van woonruimte
op een bestaand woon-
object



bestaand woon-
object met de
aanpak



verhuur van
gehele woning



verhuur van de
gehele woning



Regione piano
altezza 1.100



Langobardowelle
altezza 6.100



Vertical section
altezza 13
Riviera de piano



De rivierwoning
altezza 1.100
3500 + pool



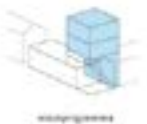
Overstroomwoning
hoogte 1.100



Keukenkamer
15000 + 240

De rivierwoning
hoogte 1.100
4500 + pool

De rivierwoning
hoogte 1.100
4500 + pool



Keukenkamer



Overstroomwoning



Overstroomwoning



Colofon

Uitschrijver van de prijsvraag:

Sint Trudo

Projectleiding:

Willie de Groot (Programmamanager Wijkvernieuwing Sint Trudo)

Secretaris jury en tekst:

Marieke Berkers

Vakjury:

Juryvoorzitter:

Maarten Tielemans, directeur Adviesbureau Tielemans

Bert Dirrix, architect Diederendirrix;

Jos de Graef, stedenbouwkundige van de gemeente Eindhoven;

Rutger Hensen, betrokken bewoner Woensel West;

Jack Hock, directeur-Strijp-S en teamleider Bijzondere Projecten Sint Trudo;

Jord den Hollander, architect en filmmaker;

Peter Lubbers, landschapsarchitect Buro Lubbers,

landschapsarchitectuur en stedenbouw;

Lonny van Ryswyck, ontwerper, Atelier NL

Vormgeving:

Scherpontwerp

Met dank aan:

Adviesbureau Tielemans, Architectuurcentrum Eindhoven,

Stam+de Koning Bouw, Tante Netty

